MIELIPIDE

Innostuin niin, että ideoin MTK:llekin omia ”suoran toiminnan joukkoja”. Jäi tekemättä, onneksi. **TIMO KAUNISTO KOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Mitä maksaa Fennovoima?

Julkisuudessa on esitetty vahvan epäileviä arvioita Fennovoiman ydinvoimahankkeen taloudellisesta kannattavuudesta. On kuultu myös pienimuotoiseen paniikkiin viittaavia älähdyksiä hankkeen kannattajatahoilta.

Kannattavuutta pohtivat parhaillaan yhtiön osakkaat, joiden on päätettävä lokakuun aikana, jatkavatko he Fennovoiman hankkeen rahoittamista.

Fennovoiman osakkaina olevien kunnallisten sähköyhtiöiden omistajakuntien taloustilanne on ollut viimeaikoina karua luettavaa: Hamina ja Savukoski lomauttavat koko henkilöstönsä, Seinäjoki parisataa.

Raasepori yrittää nälkäkuurissaan välttää irtisanomisia, Kouvolassa saa lähteä 600, Lahden Energiasta mahdollisesti kolmannes työntekijöistä.

Kankaanpää ja Vaasa aloittavat koko henkilöstöä koskevat yt-neuvottelut, Mikkeli lakkauttaa tukun kouluja. Rovaniemellä on luvassa hätäleikkauksia, veronkorotuksia ja velanottoa.

Samansuuntaista viestiä kuuluu muun muassa Keminmaasta, Raahesta, Ähtäristä, Kemijärveltä, Sodankylästä, Kouvolasta, Vantaalta ja Virroilta.

Ajankohtainen kysymys siis on, onko Fennovoiman hanke mahdollista saada taloudellisesti kannattavaksi? Fennovoiman ydinvoimalan rakentamiskustannukset tehoyksikköä kohden ovat paisumassa Olkiluodon ikuisuushankettakin korkeammiksi jo lähtötilanteessa.

Lappeenrannan teknillisen yliopiston vajaa vuosi sitten julkistaman sähkön tuotantokustannusvertailun numeroihin verraten Fennovoima-Rosatomin laitos saataisiin ehkä täpärästi plussalle, mikäli se rakennettaisiin valmiille ydinvoimalatontille, olemassa olevaan infraan. Näin ei ole Fennovoiman tapauksessa, jonka suunnitelmat ovat Pyhäjoella Hanhikiven rantametsissä.

Osakkailla on myös arvioitavanaan, kuinka suuren taloudellisen riskin he pystyvät ottamaan.

Erikoiseksi tilanteen tekee se, ettei Fennovoiman ja Rosatomin välisen sopimuksen lopullinen hinta ole vielä edes osakkaiden tiedossa. Hintalappu on yhtiön hallituksen puheenjohtaja Pekka Ottavaisen mukaan auki siihen asti, kun laitostoimitussopimukset on vuoden loppuun mennessä määrä allekirjoittaa (YLE Talous 4.10.).

Osakkaiden taloudellista riskiä lisää se, ettei kukaan pysty varmuudella sanomaan, minkä hintaista Fennovoiman aikanaan tuottama sähkö olisi. Osakkaathan paitsi saavat, myös joutuvat ostamaan omakustannushintaista sähköä, oli sen hinta sitten mitä hyvänsä.

Moniko osakas heittää pyyhkeen kehään ja mitä tekevät isommat osakkaat, kuten Talvivaara ja Outokumpu? Talvivaara omistaa tällä hetkellä 3,7 prosenttia (60 MW) osuuden hankkeesta, Outokumpu 15 prosenttia (180 MW).

Talvivaaran investointisumma olisi arviolta noin 320 miljoonaa, eli saman verran kuin yhtiö keräsi viime kevään suurella osakeannilla, toimintansa tervehdyttämiseen. Parhaillaan mittavilla yt-neuvotteluilla ja rakennejärjestelyillä vuotuisia 300 miljoonan euron säästöjä hakevan Outokummun investointisumma lähentelee samalla laskuopilla miljardia.

Jos Rosatom hyväksytään mukaan suurosakkaaksi, muiden rahoitusosuudet toki pienenevät, mutta samalla vähenee myös saatavan sähkön määrä.

Kun Fennovoima nyt pyrkii vääntämään hankkeen hintaa alaspäin, oma riskinsä piilee myös hankkeen kotimaisuusasteessa. Aikaisemman jopa 50 prosenttia kotimaisuusasteen tavoittelun sijaan Fennovoima ei tätä nykyä lupailekaan kotimaisen työvoiman käytöstä mitään.

Sitran juuri julkaiseman tutkimuksen mukaan suuret energiainvestoinnit tehdään yhteiskunnan kokonaisedun kannalta kapeakatseisesti.

Aluetalouden sekä kuntien, valtion, yritysten ja yksityishenkilöiden kannalta edullisimpia olisivat kotimaisia energianlähteitä suosivat voimalaitokset, joista syntyy tuloja kotimaisille yrityksille ja työtä ihmisille. Metsäntutkimuslaitoksen mukaan puolestaan Suomessa on puuta ja biomassoja usean ydinvoimalan verran.

Fennovoiman hintalappua odotellessa osakkailla onkin hyvin aikaa pohtia, maksaisivatko kotimaiset hajautetun energian hankkeet itsensä takaisin ydinvoimalaa paremmin?

Helena Maijala
Hanna Halmeenpää
Pro Hanhikivi ry

Teoriapainotus ei sovellu kaikille

Nuoret jakautuvat jo peruskoulussa menestyviin ja heikosti menestyviin oppilaisiin. Suurissa luokissa yksilölliset vahvuudet eivät pääse esiin.

Luovuus ja innovatiiviset kyvyt jäävät kovan kilpailun jalkoihin. Teoriapainotteinen opiskelu ei sovi jokaiselle oppilaalle.

Valinnallisia aineita kuten käsityöt ja taideaineet on karsittu kovalla kädellä. Kaikkien oppilaiden pitäisi asettua samaa formuun.

Menestyminen opinnoissa edellyttää tieto/taidollista lahjakkuutta, niin sanottuja kognitiivisia taitoja. Tämä kehitys kostautuu niiden oppilaiden kohdalla, joilla on heikot kognitiiviset taidot. He syrjäytyvät perusopinnoissa eivätkä saa riittävästi onnistumisen kokemuksia. Usein he ovat luovia, lahjakkaita nuoria.

Nyt ollaan mittavan ongelman edessä. Meillä on suuri joukko nuoria, joilla ei ole jatko-opiskelupaikkaa ja he alkavat syrjäytyä yhteiskuntaelämästä. Mielenkiinto opiskelua kohtaan on sammunut jo peruskoulussa ja turhautuminen sekä tarpeettomaksi kokeminen on syrjäyttänyt nuoren ihmisen.

Oppisopimuskoulutus ja työharjoittelu työelämässä auttaisivat monta nuorta elämän alkuun, kunhan niitä paikkoja olisi tarjolla. Myös kokemuksellinen oppiminen on oppimisen laji, joka näyttää unohtuvan kokonaan tämän päivän opetusta suunniteltaessa.

Sveitsissä ammatillinen koulutus on oppisopimuskoulutusta, niin sairaanhoito-, puu- kuin metallialallakin. Työnantaja maksaa palkkaa opiskelijalle opintojen edetessä ja opiskelija säästyy opintolainoilta. Opettaja on yrittäjän rinnalla opetuksessa ja kannustamassa opiskelijaa, kuten esimerkiksi opetushoitaja sairaalassa.

Sveitsiläisessä kulttuurissaan käytännön työtaito on korkealle arvostettua ja he ovat ylpeitä työstään.

Näin toimien meidänkin sairaaloissamme, navetoissamme, puutyöverstaissa, metallipajoissa jne. olisi monta auttavaa kättä enemmän.

Meidän tulisi harkita tarkkaan, miten julkisia varoja käytetään tuottavasti ja taloudellisesti. Varsinkin mistä säästämme ja mistä taasen jaamme vastikkeetonta etua.

Marjaana Mattila
Huittinen

MARKKU VUORIKARI

Kirjoittaja ottaa kantaa turvetuotannon päästöihin.

Turvetuotannon päästömatematiikka ihmetyttää

Maailmassa monta on ihmeellistä asiaa, yksi niistä on turvetuotannon päästölaskenta.

Vapo ilmoittaa Vaasan hallinto-oikeudelle 10.8.2012, että ”kevättulvan aikaan maanpinta on vielä jäässä, eikä siitä voi sanottavasti irrota maa-ainesta”.

Seuraavana vuonna sama yhtiö toteaa Kalmunevaan liittyen aluehallintovirastolle että kevättulvan kiintoainespäästö oli 2 871 kiloa eli kaksinkertainen aikaisemmin arvioituun koko vuoden päästöön verrattuna.

Suojärven valuma-alueelle päästönsä laskevat Tupasuo, Mustasuo, Majasuo, Loukkusuo ja Kalmuneva yhteensä noin 400 hehtaaria turvesoita.

Vuonna 2011 Vapo kertoo, että Suojärven valuma-alueen kuormitus on kiintoaineen osalta 6 616 kiloa vuodessa. Kalmunevan osuus kiintoainakuormituksesta oli 1 025 kiloa.

Tänä vuonna Vapo kertoo Suojärveä käsittelevässä raportissaan, että pelkästään Kalmunevan (noin 60 hehtaaria) päästö Suojärveen on 9 200 kiloa. Toisin sanoen aiemmat raportit ovat olleet täysin virheelliset. Mitään selityksiä ei kuitenkaan anneta. Saarijärvellä on sitten omaa luokkaansa oleva ihmeellinen asia.

Vuonna 2003 sai jatkoluvan Ahvenlamminsuon, Raatteikonsuon ja Saarekenevan turvetuotantoalue. Luvassa määrätään, että päästötarkkailu on suoritettava siten, että puhdistuslaitteiden teho ja aiheutuvat päästöt voidaan laskea tai arvioida riittävällä tarkkuudella!

Koko ajanjaksona 2003–2011 ei ole kuitenkaan otettu ainuttakaan näytettä eikä mitattu virtaamia. Miten Vapo voi olla tietoinen aiheuttamistaan päästöistä Saarijärven reitin pahoin sotkettuihin reittivesiin, kun ainuttakaan näytettä ei ole otettu eikä virtaamaa mitattu?

Miten tällainen toiminta on mahdollista yritykselle jolla on ISO 9001 laatu- ja ISO 14001 ympäristösertifikaatit?

Ympäristölaissa määrätään, että toiminnanharjoittajan pitää olla riittävästi selvillä aiheuttamistaan päästöistä ja niiden vaikutuksista alapuoliseen vesistöön.

Jaakko Koppinen
dipl. ins.
Multia

Omistajaohjaus selvitettävä

Keskiviikkona 9.10. uutisoitiin ministeri Hautalan estäneen Arctia Shipping Oy:n rikosilmoituksen teko Greenpeacen laivan valtauksesta. Hautala on todennut samoin kuin Kemijoki Oy:n tapauksessa: ”Olin asiasta tietoinen ja hyväksyin menettelyn.”

Tilanne on vakava, jos valtion etu ja omien taustaryhmien edut menevät sekaisin. Siksi asiat on syytä selvittää perin pohjin. Tärkeintä on kuitenkin periaatteellinen keskustelu omistajaohjauksen sisällöstä ja valtion omistamien yhtiöiden merkityksestä.

Omistajaohjauksessa silmiinpistävää onkin linjattomuus. Kemijoki Oy:n nykymuotoisen toiminnan alasajon yhteydessä ministeri Hautala ilmoitti, että kysymyksessä on yhtiön strategiaan liittyvä asiat, eikä hän aio puuttua yhtiön päätöksiin. Eduskunnan kyselytunnilla ministeri meni osakeyhtiölain taakse ja totesi, että osakeyhtiölaki estäisi ministerin puuttumisen yhtiön päätöksiin.

Ihmetystä herättää, miten osakeyhtiölaki estää puuttumasta Kemijoki Oy:n asioihin, mutta muiden yhtiöiden osalta toimitaan päinvastoin?

Finnairin osalta ministeri Hautala puuttui selvästi operatiiviseen toimintaan, kun yhtiö oli kouluttamassa työvoimaa mahdollisen lakon varalle. Myös Arctia Shippingin tapauksessa kysymys on operatiivisen tason asiasta.

Linjattomuus on omiaan viemään uskottavuutta ja pohjaa omistajapolitiikalta. Toiminta näyttää omien poliittisten ja ideologisten tavoitteiden ajamiselta, jota yritetään selitellä toiseksi ja vaikeissa asioissa piiloudutaan osakeyhtiölain taakse.

Omistajaohjausyksikkö on vastikään päivittänyt listan valtion osittain tai kokonaan omistamista yhtiöistä.

Yritykset on jaettu kolmeen eri kategoriaan: eritystehtävän omaaviin yhtiöihin, sellaisiin yhtiöihin, joissa valtiolla on strateginen intressi olla omistajana sekä yhtiöihin, joissa valtio on lähinnä sijoittajan roolissa. Hämmästyttävää on, että Kemijoki Oy on sijoitettu luettelossa yhtiöihin, joissa valtiolla on vain sijoittajarooli.

Lappilaisena olen täysin eri mieltä. Kyse on maamme tärkeimmästä vesivoimayhtiöstä. Kemijoki Oy tuottaa merkittävän osan säätövoimastamme. Valtion omistus on yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä, eikä yhtiötä tule missään tapauksessa päästää vaikkapa ulkomaiseen omistukseen.

Edustaja Pekkarisen keskustelualoite siitä, että eduskunta kävisi ajankohtaiskeskustelun omistajaohjauspolitiikasta, on erittäin tarpeellinen. Paineet omistajaministeriä kohtaan ovat kasvaneet ja moni kysymys odottaa edelleen vastausta. Perusteelliselle keskustelulle on nyt aika.

Markus Lohi
kansanedustaja (kes.)

» Ihmetystä herättää, miten osakeyhtiölaki estää puuttumasta Kemijoki Oy:n asioihin.«

MARKUS LOHI

Ville Niinistö johtaa hallitusta

Suomen hallituksessa on erikoinen tilanne. Suurten puolueiden puheenjohtajaministerit ovat loppuun ajettuja ja kukko on noussut tunkiolle. Ensin ministeri Niinistö päätti lopettaa Fennovoiman Pyhäjoen ydinvoimalahankkeen rahoituksen ja samalla totesi, että pari vuoden kuluttua kaikki ydinvoimalat suljetaan Japanin tapaan Euroopassa ja muualla.

Fukushiman katastrofi ei johtunut suoraan ydinvoimalasta, vaan välinpitämättömyydestä ja byrokratiasta.

Tsunami hajotti ydinvoimalat läheltä rannikkoa. Samaan ydinvoimattomaan muotiin siirtyi Saksa sen enempää miettimättä.

Nyt siellä kyllä mietitään, mistä saada halvemmalla, kun sähkön hinta on pian kaksinkertaistunut.

Viime viikolla ministeri Niinistö päätti säätää lain lohen pelastamiseksi.

Hieman siinä silmät laajenivat, kun kuuli ministerin panevan sähköyhtiöt polvilleen. Mallia on saatu hänen ministeri kollegansa Heidi Hautalan intuitiosta ajaa Kemijoki Oy Fortumin syliin.

Lohiportaat ovat ilmeisen tärkeät lappilaisille, sillä täällä uskotaan nousulohen tuovan rikkautta kuten ennen. Nykyisin velvoiteistutukset ovat tuottaneet hyvät kalakannat Lokkaan, Porttipahtaan ja Kemijoen voimalaitosaltaisiin. Niiden kalastajat eivät tykkää velvoiteistutusten vähentämisestä, kuten eivät myöskään sitä kannata altaiden kalasta riippuvat kauppiaat.

Eelis Pulkkinen
Ylitornio

Diili

Tankkiin biopolttoaine,
vai meneekö maine?
Oletko edelläkävijä
vai unennäkijä?

Katolla aurinkopaneeli uus,
ihmetyttääkö hiljaisuus,
kun sähköä verkkoon tuotetaan,
maalämpöön luotetaan.

Luvallista turpeen käyttö,
öljyn kalleudesta näyttö.
Puuhake, kivihiili,
tehdäänkö diili?
Jospa energiaa säästät,
vähemmän luontoon päästät.

Senja Salo
Pieksämäki

Kirjoita napakasti

■ Maaseudun Tulevaisuuden Lukijalta-sivu on yksi lehden luetuimmista osastoista. Sivulla käydään vilkasta mielipiteidenvaihtoa monista tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista.

■ Kaikkia tarjottuja kirjoituksia ei pystytä julkaisemaan. Uuden näkökulman löytäminen ja aiheen ajankohtaisuus johtavat useimmiten kirjoituksen julkaisuun. Samoin kirjoittajan esiintyminen omalla nimellään nimimerkin sijasta.

■ Tämän kirjoituksen pituus on 590 merkkiä.

■ Hyvä mielipidekirjoitus on tiivis ja napakka kannanotto MT:n lukijoille tärkeään aiheeseen. Se kannattaa rajata pituudeltaan alle 2 000 merkkiin.

Toimitus

VIERASKOLUMNI

Mekin olimme aktivisteja

Sanoin Paavolle, että mitäs jos tullaan traktoreilla läpi noista takorautaporteista ja saarretaan koko rakennus päiväksi mutta tulimme toisiin ajatuksiin. Olisi helpompaa sulkea vain Pohjoisen Esplanadin puoli: tulla paikalle, kipata ja poistua.

Lopulta suurin ongelma oli enää se lumi, jota piti kauhoa EU-lähetystölle arktisiksi terveisiksi. Elettiin lämmintä helmikuuta 1994 ja Suomen liittymisneuvottelut Euroopan unionin kanssa olivat heikossa jamassa. Uutiset eivät lupailleet lähellekään sellaista maatalussopimusta, minkä Ahon hallitus oli asettanut tavoitteeksi. Siinä pienellä porukalla tiedotuksessa mietittiin, että jotakin pitää tehdä.

Päätettiin osoittaa mieltä tavallista rajummalla tavalla. Meitä oli lopulta jokunen sata viljelijää muutaman MTK-ohjurin tukemana mutta kun Nurmijärven isäntien traktorit lumikuormineen ilmestyivät sovittuun aikaan Espan päähän, lähti kaikki lapasesta. Väki juoksi kahta puolta ohitseni kohti sisäänkäyntiä, halot ja haulikkokotelot käsissään. Paikalla ollut poliisipartio pakeni autoonsa, joka lähes kaadettiin. EU:n lippu ryövättiin. Lumi tuli lopulta alakerran kelloliikkeen mainosten tasalle.

Illan pääuutiset kertoi laajasti ”väkivaltaisimmasta mielenosoituksesta sitten shaahin vierailun” ja ulkomaisilla kanavilla ajettiin filmiä suomalaisten viljelijöiden EU-kapinasta. Haaviston Heikki kertoi jälkeenpäin, että kyllä sillä touhulla sopimusta vauhditettiin ja ”hinta haukuttiin”.

Tunnustan osallisuuteni rettelöintiin myös ulkomailla. Strasbourgissa olin 1992 viljelijämielenosoituksessa, jossa paikalliset voimat kankesivat kilometrin verran katukiviä maasta ja ampuivat ne jättiritsoilla kaupungin talojen klaseista läpi. Ehjiä liikennemerkkejä sai hakea, autoja ja renkaita paloi. Innostuin niin, että ideoin MTK:llekin omia ”suoran toiminnan joukkoja”. Jäi tekemättä, onneksi.

Suora toiminta tuli itsestään mutta muuttui rankemmaksi. 1999 olin muiden mukana Helsingissä enkä enää pitänyt kuolleiden possujen ja lampaiden raatojen kanniskelusta. EU-lippujakaan ei enää otettu kunniallisesti saaliiksi, sillä kaikki mitkä nähtiin, poltettiin.

Kaikelle on aikansa mutta vain aikansa, ajattelen nyt. Onneksi sentään huolella suunniteltiin. Silti joku ohikulkija olisi voinut joutua traktorin alle tai saada vaikka halosta päähänsä. Kukaan ei kuollut eikä loukkaantunut. Lumen poistosta tuli kolmentonnin sakot Uudenmaan tuottajaliitolle. Rikosilmoituksia ei tehty, poliittista ohjausta saatettiin käyttää. MTK antoi minulle kunniamerkin mutta sen perusteluissa ei kerrota näistä taistelupaikoista.

Miksi kirjoitan tästä juuri nyt? Ehkä haluan kevyesti muistuttaa, että kun joukolla kokoonnumme paheksumaan vaikkapa arktisilla alueilla kumiveneilevää nuorisoa, niin omassa silmässäkin on hirsimökin rakennusaineita. Olen harvasta asiasta juuri Greenpeacen kanssa samaa mieltä mutta kokeneena arvostan railakkaitakin tapoja nostaa asioita keskusteluun.

Kunhan nyt pysytään lain, kohtuuden ja hyvän maun rajoissa. Sekin on sanottava, että itsekeskeinen talonpoika on ihan samanlainen rasite asialleen kuin aatteestaan huumautunut ekoterroristikin.

Kunnioitukseni sivistyneelle aktivismille!

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika

timo.kaunisto63@gmail.com

VERKOSSA SANOTTUA

EU:n metsälinjaukset koettelevat oikeustajua

MT:n viikon puhuttavin aihe verkossa oli ilmastopolitiikka, joka on kääntymässä Suomen metsien hyödyntämiseen nojaavaa linjaa vastaan.

Työ- ja elinkeinoministeriön energiaosaston ylijohtajan **Esa Härmälä** arvioi MT:n haastattelussa, että pahimmillaan puun polttamisesta voi joutua maksamaan päästömaksua, jos EU:n biomassan kestävyyskriteerit astuvat voimaan (Puusta voidaan joutua maksamaan päästömaksua, MT 8.10.).

Kommenteista päätellen metsäenergiasta rankaiseminen koettelee monen oikeustajua.

”Silloin muun muassa Välimeren metsäpaloista täytyy myös maksaa vastaavasti”, vaatii jv.

Markku kysyy: ”Saammeko me metsää omistavat korvauksen siitä, kun puumme käyttävät hyväkseen kaiken muiden polttoaineiden palamisen tuottaman hiilidioksidin? Tietääkseni palamisessa syntyy yleensä veden lisäksi myös hiilidioksidia, ja nehän ovat ne kaksi yhteyttämiseen tarvittavat maanpäälliset yhdisteet.”

”Ajan kuva... keksitään yhä uusia tapoja ottaa rahat pois tyhmiltä. Onhan ’ekologista’ ja ’luonnolle’ hyväksi että jos teet jotakin joka katsotaan haitalliseksi (ja mikä vaan on haitallista ko oikein silmin katsotaan), MAKSAT jonkun instanssin pankkitilille rahaa. Maailma pelastuu? :D Varsinkin maassa jossa on pakko lämmittää jollakin, maksoi mitä maksoi...”, Arska päivittelee.

Nimimerkki Ukki täältä rinnastaa puun ja turpeen.

”Tietenkin puu on fossiilista jos turvekin on. Ilmaston kannalta on samantekevää onko se poltettava hiili kasvanut 120 vuotta vai 460 vuotta. Puu myytiin turpeen mukana.”

Metsä karttuu, Suomi maksaa

Suomelle koituu metsäasioista maksettavaa myös, mikäli Durbanin ilmastoneuvotteluissa sovitun päästöjen laskentamallin mukaisia maksuja ei kompensoida. Suomi joutuisi maksamaan metsäpinta-alan vähenemisestä, vaikka puuston kasvu sitoo hiiltä hakkuita enemmän (Suomi ja EU etsivät edelleen hiilinieluratkaisua, MT 9.10.).

Kommentoijista moni syyttää ympäristöministeri **Ville Niinistöä** (vihr.) epäonnistuneista ilmastoneuvotteluista.

Peräpohjolan mielestä tutkimusta pitäisi hyödyntää ilmastopolitiikassa.

”Nyt olisi korkea aika käyttää oppineita Suomen metsien todellisen hiilidioksidin sitomiskapasiteetin esille tuomiseen. Suomesta löytyy monestakin yliopistosta ja tutkimuslaitoksesta (VTT, Aalto, Metla) huippukoulutettuja ihmisiä, jotka pystyvät tekemään asiasta matemaattisen mallin ja tämän jälkeen poliitikot saavat sitä käyttää neuvotteluissa faktana. Tuon laskelman voisi tuoda julkisuuteen muutenkin, jotta kansa näkisi totuuden ja senkin, kuinka noissa ilmastoneuvotteluissa asia mahdollisesti vääristyy.”

”Koko EU-alueella on alettava suosimaan hiiltä sitovia rakennustapoja. Kaikki ymmärtävät, että hirsitalot ja massiivipuuhuonekalut ovat juuri tätä parasta hommaa”, ehdottaa Harppa.

”EU olikin alunperin hiiliunioni. Tätäkö se olikin? Ei tätä jaksa enää. Sontikoot vaan omaan pesään”, Erkki kuittaa.

HENRIK SCHÄFER

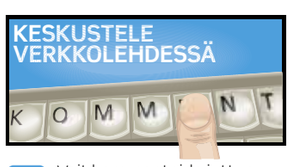

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi.*